

សុវត្ថិភាពចរាចរណ៍

ច្បាប់ | ផែនការ | ការអនុវត្ត

ច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក

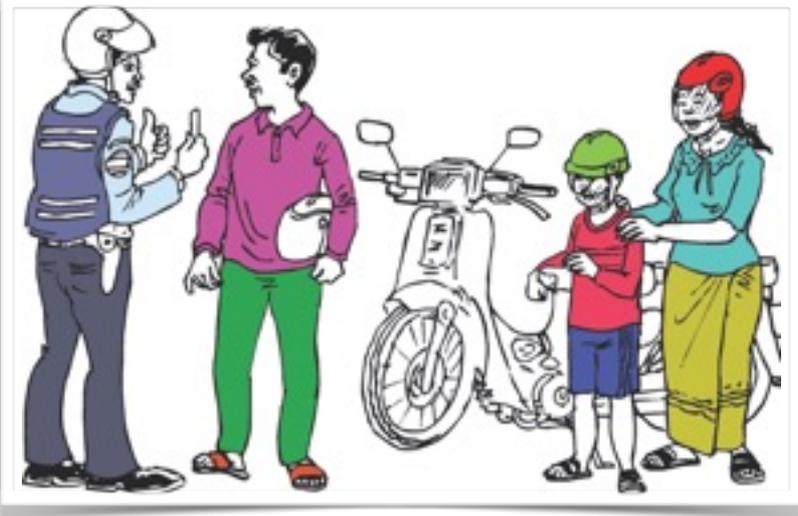
ច្បាប់ចរាចរណ៍ថ្មីនេះបានកាត់តែងឡើង ដោយផ្អែកលើហានិភ័យដែលកំពុងប្រឈមនឹងយានករទី១ ដែលបានសម្លាប់មនុស្សនៅលើដងផ្លូវជាច្រើនរាល់ថ្ងៃ។ ច្បាប់នេះត្រូវបានអនុម័តនៅថ្ងៃទី០៥ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥ ដែលនឹងត្រូវអនុវត្តចាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥ ហើយច្បាប់នេះបានបង្ហាញពីការរួមចំណែកនូវការចូលរួមមតិយោបល់របស់សង្គមស៊ីវិលទាំងក្នុងដំណើរការកាត់តែង និងគាំទ្រការអនុម័តច្បាប់។ ច្បាប់នេះនឹងជួយដោះស្រាយបញ្ហាចរាចរណ៍ក្នុងប្រទេសកម្ពុជាដោយហេតុថា ខ្លឹមសារសំខាន់ៗនៅក្នុងច្បាប់ថ្មីមានការគ្របដណ្តប់ទូលំទូលាយជាងច្បាប់ដំបូង (២០០៧) ដូចជាការការពារសុវត្ថិភាពអ្នកធ្វើដំណើរ ដោះស្រាយបញ្ហាធ្វើដំណើរ និងរឹតបន្តឹងចំពោះអ្នកប្រើប្រាស់ផ្លូវថ្នល់។

អនុក្រឹត្យ

រដ្ឋាភិបាលបានចេញអនុក្រឹត្យចំនួនបីស្តីពី “ការកំណត់ល្បឿនសម្រាប់យានជំនិះ” “ការពិន័យអន្តរការណ៍ចំពោះបទល្មើសនឹងច្បាប់ស្តីពីចរាចរណ៍ផ្លូវគោក” និង “ការបង្កើតការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់គណៈកម្មការជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក” ដើម្បីគាំទ្រដល់ការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ដែលមានគោលបំណងកំណត់ល្បឿនបើកបរអតិបរមាសម្រាប់យានជំនិះគ្រប់ប្រភេទ បង្ការទប់ស្កាត់បទល្មើសនឹងគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក រក្សាសណ្តាប់ធ្នាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក និងការពារអាយុជីវិត មនុស្ស សត្វទ្រព្យសម្បត្តិ និងបរិស្ថាន។

គោលនយោបាយ

គណកម្មាធិការជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកបានរៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក និងបានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ដែលគោលនយោបាយនេះ មានចក្ខុវិស័យកាត់បន្ថយជាអតិបរមានូវគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ដើម្បីបញ្ឈប់សន្ទុះការស្លាប់របួស ពីការភាព ការខូចខាតទ្រព្យសម្បត្តិ និងការប៉ះពាល់បរិស្ថានក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ផែនការ

គណកម្មាធិការជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកបានបង្កើតនូវផែនការសកម្មភាពជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកឆ្នាំ ២០១៥ ដែលមានចក្ខុវិស័យ ដូចគ្នាទៅនឹងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក។ ផែនការសកម្មភាពនេះមានគោលបំណងរួម គឺគាំទ្រដល់ការអនុវត្តផែនការសកម្មភាពជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកឆ្នាំ២០១១-២០២០ ដែលជាឧបសម្ព័ន្ធនៃគោលនយោបាយជាតិ ស្តីពីសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ដែលរដ្ឋាភិបាលបានអនុម័តក្នុងច្បាប់ថ្មី ទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៤។ ផែនការសកម្មភាពជាតិសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកមានគោលដៅចំនួនបីគឺ ១-កាត់បន្ថយចំនួនអ្នកស្លាប់១០%ធៀបនឹងចំនួនអ្នកស្លាប់ក្នុងឆ្នាំ២០១៤ ២-កាត់បន្ថយចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកក្នុងចំណោមប្រជាពលរដ្ឋ១០០ ០០០នាក់ ឱ្យបាន១០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ៣-កាត់បន្ថយចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោក ក្នុងចំណោមយានយន្ត១០ ០០០គ្រឿងឱ្យបាន១០%ក្នុងឆ្នាំ២០១៥។ ក្រសួងមហាផ្ទៃបានបង្កើតផែនការស្តីពីការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកថ្មី លេខ០៣៥ធ្លក ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៥។ ក្រសួងមហាផ្ទៃបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយភូមិឃុំមានសុវត្ថិភាព ដែលក្នុងនោះក៏បានលើកឡើងអំពីសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ផ្លូវគោកផងដែរ ម្យ៉ាងទៀតការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកពុំមានចែងដាក់លាក់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាព និងបរិកា ទាំងថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក។ គោលនយោបាយភូមិឃុំមានសុវត្ថិភាពរួមមាន ១)លុបបំបាត់អំពើលួចឆក់ប្លន់ ២)គ្មានចរាចរណ៍ចែកចាយគ្រឿងញៀន ៣)គ្មានអំពើអនាថារ និងការជួញដូរស្រ្តីនិងកុមារ ៤)គ្មានក្មេងទំនើង និង ជនទំនើង ៥)គ្មានល្បែងស៊ីសង ៦)គ្មានគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ ៧)គ្រោះថ្នាក់ដែលបណ្តាលមកពី អាវុធយុទ្ធភ័ណ្ណគ្រប់ប្រភេទ ៨)គ្មានការត្រួតពិនិត្យខុសច្បាប់ “ក្នុងត្រលដជុះ” និង ៩)គ្មានការប្រើប្រាស់ អាវុធខុសច្បាប់។

អនុសាសន៍

1. ការអនុវត្តច្បាប់ត្រូវធានាឱ្យបាននូវភាពស្មើភាពគ្នា មិនប្រកាន់បក្សពួក និងមានតម្លាភាព។
2. ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ឱ្យបានទូលំទូលាយពីចំណុចសំខាន់ៗនៃច្បាប់នីតិវិធីក្នុងការដាក់ពិន័យនិងតម្លៃ ទោសទណ្ឌ និងផ្អាកសញ្ញាចរាចរណ៍។
3. ពិចារណានិងគិតគូរអោយបានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយព្រមទាំងបង្កើតនូវយន្តការច្បាប់លាស់ដែលសមស្របនឹងស្ថានភាពសង្គមបច្ចុប្បន្នដើម្បីធានាបានការចូលរួមពេញលេញរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជាគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានក្នុងការត្រៀមលក្ខណៈអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកថ្មីនៅថ្ងៃទី១១ខែមករាឆ្នាំ២០១៦។ ការអនុវត្តនីតិវិធីធ្វើការសាកល្បងក្នុងរយៈពេលកំណត់ជាក់លាក់ណាមួយ និងគួរធ្វើជាជំហានៗ ដែលមិនគួរចាប់ផ្តើមអនុវត្តគ្រប់លក្ខខណ្ឌទាំងអស់ក្នុងពេលតែមួយ។
4. ពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីអនុវត្តន៍ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននានាព្រមទាំងជំរុញអោយមានផែនការច្បាប់លាស់ដល់ថ្នាក់ស្រុកឃុំ និងគាំទ្រដល់ការអប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់ទិសទី។
5. បន្តនិងលើកកម្ពស់ការពិភាក្សាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធនានា អំពីច្បាប់ចរាចរណ៍និងការអនុវត្តន៍ និងគោលនយោបាយដើម្បីគ្រប់គ្រងគ្រឿងស្រវឹង។
6. សហការជាមួយដៃគូពាក់ព័ន្ធ និងកៀងគរធនធាន ដើម្បីពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។
៧. បញ្ឈប់គោលការណ៍សុវត្ថិភាពចរាចរកម្មវិធីសិក្សាគ្រប់កម្រិតតាំងពីបឋមសិក្សាដល់ឧត្តមសិក្សា។
៨. គ្រប់ស្ថាប័នសាធារណៈ ឯកជន និងសង្គមស៊ីវិលគួរមានបញ្ហាប្រឈមគោលការណ៍សុវត្ថិភាពចរាចរណ៍បឋមក្នុងគោលនយោបាយរបស់ខ្លួនជាពិសេសផ្ដោតលើការពាក់មួកសុវត្ថិភាព ការយល់ដឹងផ្អាកសញ្ញានិងការពាក់ខ្សែក្រវាត់សុវត្ថិភាពរាល់ពេលបើកបរ។
៩. កំណត់រយៈពេលច្បាប់លាស់ក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់ក្នុងករណីការអនុវត្តច្បាប់មានកត្តាប្រឈមច្រើនហួសហេតុ និងមិនមានប្រសិទ្ធភាព ដោយមានការចូលរួមមតិយោបល់ពីសង្គមស៊ីវិល និងមជ្ឈដ្ឋានពាក់ព័ន្ធនានាគ្រប់កម្រិត។
១០. ពង្រឹងយន្តការសង្គ្រោះបន្ទាន់ច្បាប់លាស់ ដើម្បីធានាបាននូវភាពរស់រានមានជីវិត និងសុខភាពជនរងគ្រោះ ក្នុងគោលបំណងរួមចំណែកដល់អត្រាស្លាប់ដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរ។
១១. គួរពិចារណានិងចាប់ផ្តើមពិភាក្សាបន្ថែមទៀតលើគោលនយោបាយនានារបស់រដ្ឋគ្រប់យានយន្ត។

ការអនុវត្តច្បាប់

នៅប្រទេសកម្ពុជា យ៉ាងហោចណាស់មានមនុស្សចំនួន៦នាក់ បានបាត់បង់ជីវិតនិងចំនួន១៧នាក់បានរងរបួសយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍ជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ចំនួនអ្នកស្លាប់នេះច្រើនជាង៣០ដងនៃចំនួនសរុបនៃការស្លាប់ដោយសារជំងឺគ្រុនចាញ់ គ្រុនឈាម, និងគ្រាប់មីន / UXOs។ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០១៤ ដល់ឆ្នាំ២០១៥នេះ អត្រានៃការស្លាប់កើនឡើងរហូតដល់៥% - ដែលជាការកើនឡើងជាលំដាប់ចាប់តាំងពីដើមទសវត្សរ៍ឆ្នាំ២០០០មក។ លើសពីនេះទៀតកម្ពុជាបានបាត់បង់ពី២% ទៅ៣% នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (GDP) របស់ខ្លួនជារៀងរាល់ឆ្នាំដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរណ៍។

បច្ចុប្បន្ននេះការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ហាក់ដូចជាមិនបានពេញលេញឆ្លើយតបនឹងគោលបំណងនៃច្បាប់ចរាចរណ៍ឡើយ ការអនុវត្តន៍យ៉ាងគង្អកនៅក្នុងត្រីមាសដំបូងនៃឆ្នាំ២០១៦ បានធ្វើឱ្យមានប្រតិកម្ម និងសញ្ញាណទៅធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់នេះ។ ម្យ៉ាងទៀតក្រសួងមហាផ្ទៃបានដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយភូមិយុទ្ធសាស្ត្រសុវត្ថិភាពសម្រាប់ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ដែលក្នុងនោះក៏បានលើកឡើងអំពីសុវត្ថិភាពចរាចរផ្លូវគោកផងដែរ ម្យ៉ាងទៀតការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកពុំមានចែងជាក់លាក់នៅក្នុងផែនការសកម្មភាព និងថវិកាទាំងថ្នាក់ខេត្ត និងស្រុក។ បញ្ហាប្រឈមក្នុងការអនុវត្តរបស់ក្រុមប្រឹក្សាយុត្តិការខ្វះធនធានថវិកា និងធនធានមនុស្សគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបំពេញការងារ ចរាចរ សន្តិសុខ និងសណ្តាប់ធ្នាប់ក្នុងឃុំនៅមានកម្រិតនៅឡើយ។

ម្យ៉ាងទៀតក្រុមមន្ត្រីនគរបាលមួយចំនួនអនុវត្តក្រមវិន័យសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈមិនទាន់បានពេញលេញ ដែលជាហេតុនាំឱ្យការអនុវត្តច្បាប់ចរាចរណ៍ប្រព្រឹត្តទៅដោយពុំមានសុវត្ថិភាពយុត្តិធម៌ និងតម្លាភាព (យោងតាមប្រសាសន៍ នាយឧត្តមសេនីយ៍ ជួន សុវណ្ណ អគ្គស្នងការរងនគរបាលជាតិ និងជាស្នងការនគរបាលរាជធានីភ្នំពេញកាលពីថ្ងៃទី ១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦) បញ្ហាទាំងនោះរួមមាន ការបង់ប្រាក់ពិន័យមិនមានវិកយប័ត្រ មិនដាក់ពិន័យចំពោះអ្នកមានមុខងារជាប៉ូលីស ស៊ីសណ្តូកតាមរយៈការមិនចូលថ្លឹង លួចដោះលែងថយន្តដឹកលើសទម្ងន់ និងប៉ូលីសជាអ្នកអនុវត្តច្បាប់មិនគោរពច្បាប់ដូចជាការមិនពាក់មួកសុវត្ថិភាពក្នុងពេលធ្វើដំណើរជាដើម។ នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ ចំនុចមួយចំនួនដែលមានចែងនៅក្នុងច្បាប់ពុំអាចអនុវត្តបានដោយសារ ការផ្សព្វផ្សាយអំពីច្បាប់ចរាចរណ៍ពុំទាន់ពេញលេញ និងធ្វើគ្រាប់ជាពិសេសដល់ប្រជាជនរស់នៅតាមជនបទ ឯកសារច្បាប់ចរាចរណ៍ផ្លូវគោកថ្មីពុំមានគ្រប់គ្រាន់សូម្បីអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន កម្រិតយល់ដឹងនិងស្ថានភាពជីវភាពរបស់ប្រជាជននៅមានកម្រិតដូចជាក្រុមគ្រួសារក្រីក្រដែលមានកូនតូចច្រើននិងមានម៉ូតូ១គ្រឿងជាមធ្យោបាយធ្វើដំណើរ ការប្រើប្រាស់ថយន្តដឹកទំនិញមកដឹកកម្មកររោងចក្រ អាជីវកម្មលក់ស្រាបៀរច្រើនហួសប្រមាណ និងពុំមានស្លាកសញ្ញានិងភ្លើងសញ្ញាគ្រប់គ្រាន់នៅតាមមូលដ្ឋាន។

